

Anul revoluției serviciilor vamale românești. Impactul modificărilor legislative și informaționale asupra companiilor de import – export din România

Obligativitatea aplicării noilor reglementări legislative, conform unui program bine stabilit și operaționalizarea noilor sisteme informatice sunt cele două mari direcții ale modernizării serviciilor vamale din România care vor schimba radical, începând cu acest an, tabloul de lucru pentru companiile românești cu activitate de import-export.

Modul de declarare a marfurilor în vama, odată cu operaționalizarea noilor sisteme informatice vamale de export, tranzit și punere în libera circulație (AES, NCTS și SNI) va fi total diferit comparativ cu ceea ce se întâmpla acum. Noile sisteme vor permite atașarea documentelor în format electronic, utilizarea semnăturilor electronice calificate în relația cu autoritatea vamală, automatizarea anumitor pași în procesul informatic de vamuire, interconectarea mai multor sub-sisteme și baze de date, totul pentru o vamuire cu adevărat electronică a marfurilor. Aceste noi sisteme vor face diferența între societățile certificate ca Operator Economic Autorizat (AEO) și cele care nu dețin această certificare, prin gradul de simplificare și eficientizare a procesului de vamuire a marfurilor.

De la 1 ianuarie 2024, facilitatea de amânare de la plata în vama a TVA pentru companiile autorizate AEO va putea fi aplicată în continuare numai dacă depunerea unei declarații vamale se va face prin utilizarea vamuirii centralizate. Vamuirea centralizată permite, în anumite condiții, operatorilor economici care dețin certificarea AEO (i.e. atât importatorul, cât și reprezentantul vamal al acestuia) să depună declarația vamală de import (sau de export) la un singur birou vamal, respectiv cel responsabil de locul în care aceștia sunt stabiliți, chiar dacă marfurile urmează să fie prezentate fizic la alte birouri vamale din țară.

Pe de altă parte, pentru amânarea plății TVA în vama pentru cei care au obținut autorizația EIDR (Înscriere în Evidențele Declarantului), nu mai este suficientă deținerea autorizației. Depunerea declarației vamale va trebui realizată prin utilizarea procedurii simplificate de EIDR pentru a beneficia de amânarea plății TVA în vama.

Pentru a putea beneficia în continuare de facilitatea amânării de la plata a TVA la import, agenții economici certificați AEO (care au realizat importuri sub pragul de 50 milioane lei în ultimele șase luni, neeligibili pentru obținerea unui certificat de amânare de la plata TVA în vama) trebuie să se reorienteze către utilizarea procedurilor simplificate de vamuire.

De la jumătatea lunii martie 2024, urmează să intre în funcțiune noul sistem informatic de vamuire la export - AES-RO. Ce schimbări va aduce implementarea acestuia? Vorbim, potrivit experților Autorității Vamale Române, despre schimbul securizat de informații în format electronic între aplicațiile operatorilor economici autorizați să folosească soluția de conectare Exchange Data Interface (EDI) pentru a derula operațiunile de export, conform specificațiilor DG TAXUD, vamuirea centralizată la export, care permite operatorilor economici cu statut de AEO

sa depuna declarația de export la biroul vamal responsabil de locul în care sunt stabiliți. De asemenea, va exista o noua interfață între AES și sistemul EMCS, în cazul exportului de marfuri în suspendare de accize, de exemplu, ceea ce va permite monitorizarea în timp real a stării mișcărilor produselor accizabile în regim suspensiv.

Din luna mai 2024, va fi complet operațională aplicația NCTS5, pentru care procedura de acces este mai rapidă, exclusiv online, nemaifiind necesară transmiterea documentelor pe hârtie pentru eliberarea autorizației de acces. Alte schimbări importante pe care le aduce aplicația sunt faptul că declarația de tranzit va putea ține loc de declarație sumară de intrare și de ieșire, se va putea utiliza declarația pre-depusă înaintea prezentării bunurilor la biroul vamal. Eliberarea în tranzit se va realiza automat, dacă în cadrul analizei de risc nu a fost identificat un profil de risc și garanția a fost înregistrată cu succes, prin urmare se reduce timpul de prelucrare și eliberare a declarației de tranzit. Aceasta nu se va mai tipări, va fi transmisă doar în aplicația NCTS5 și va fi semnată electronic.

Din luna iunie 2024, intra în funcțiune Sistemul Național de Import (SNI), care vine cu schimbări importante. Astfel: comunicare exclusiv pe cale informatică, declarațiile vamale/ notificările vor conține date din Anexa B revizuită, specifice procedurii și regimului vamal solicitat, validările anumitor date se vor face automat, schimbul de informații cu operatorii economici va fi electronic pe fluxul de vamuire, în anumite cazuri liberul de vama va fi acordat în mod automat, va fi implementată semnatura electronică pe toate etapele de vamuire care presupun intervenție umană.

Schimbările planificate să transforme peisajul vamal românesc sunt menite să rezolve mai multe probleme ale sistemului, și vorbim în primul rând despre diminuarea timpului de prelucrare a documentelor în vama, apoi de un mai bun control al autorității vamale asupra marfurilor care tranzitează vama românească, dar și ale declarațiilor și concordanței datelor, pe scurt creșterea eficienței serviciilor vamale în beneficiul operatorilor economici.

Așteptată de mulți ani, modernizarea sistemului vamal pare că a ajuns, cel puțin prin prisma schimbărilor ce urmează să fie implementate în 2024, în anul care va revoluționa serviciile vamale din România.